

"Sonra her mahlukatın her taifesini ve her tabakasını sun ve inayet düsturuyla tanzim etti." cümlesini izah eder misiniz?

Sun, kelime olarak eser, yapılan iş, te'sir, güzel iş yapmak gibi manalara geliyor. Her güzel iş ve sanatlı icraat ilim ve hikmet ile olur. Yani **Alim** ve **Hakim** isimlerinin tecellilerine bakar ve ona işaret eder. **Alim** ve **Hakim** isimlerine sahip olmayan, bu fiillere ve işlere sahip olamaz.

Inayet, kelime olarak yardım, lütuf, meded etmek gibi manalara geliyor ki, bu fiil de yine sun fiilinde olduğu gibi **Alim** ve **Hakim** isimlerine bakıyor. Yani birisine yardım ve iyilikte bulunmak için onun ahvalini ve neye muhtaç olduğunu bilmek ve ona münasip şeyleri gönderecek hikmete sahip olmak lazımdır. İlim ve hikmetten yoksun olan birisi inayette bulunamaz demektir.

Sun ve **inayet** kanunu bütün kainatı sarmalayıp istila etmiştir. Kainattaki her bir mahluk bu kanunun hükmü altında bir sun ve inayet şeklindedir. Mesela bir **elma** hem mükemmel bir **sun**, yani sanatlı eser, hem de mükemmel bir **inayet**, yani ikram ve ihsandır.

İnsanın vücuduna takılan her bir aza ve bu azaların bir nimete açılması sun ve inayettir. Mesela göz bir sun, gözün güzellikleri seyretmesi bir inayet, gözdeki bu güzellikleri seyretme mekanizması bir tanzim ve sistemdir. Dil bir sun, dilin bütün yiyeceklerden tat alması bir inayet, dildeki zevk alma sistemi bir tanzimdir diyebiliriz. Örnekleri çoğaltmak mümkündür.